

VIII. FEJEZET.

A LÉLEK FELSZABADULÁSA.

1. Az alvás és az álmok. — 2. A szellemek ellátogatása az élőkhoz. — 3. A rejtett (okkult) gondolatátvitel. — 4. Az álomkórtság (letargia) és a merevgöres (katalepszia). A teszhalottak. — 5. Az alvajárás (szomnambulizmus). — 6. Az elragadtatás (eksztázis). — 7. A második látás (szellemi látás). — 8. Az alvajárás, elragadtatás és a második látás elméleti összefoglalása.

Az alvás és az álmok.

396. Szívesen tartózkodik-e a testet öltött szellem testében?

„Ugy hangzik ez, mintha azt kérdeznéd, szívesen van-e a fogoly a börtönben? A testet öltött szellem szünet nélkül szabadulni törekszik és minél durvább a test ruhája, annál inkább óhajt megválni tőle.“

397. Pihen-e a lélek alvás közben, miként a test?

„Nem, a szellem sohasem tétlen. Alvás közben meglazul az a szalag, ami a testhez köti őt és akkor nem lévén rá szüksége a testnek, bejárja a világ térsegeit és közvetlenül érintkezik a többi szellemmel.“

398. Hogyan tudhatjuk, hogy szabad-e a szellem alvás közben?

„Az álmokból tudhatjátok. Elhiheted, hogy sokkal több a képessége a szellemnek, mikor pihen a teste, mint mikor ébren van. Akkor emlékezik a múltjára, sőt néha előre látja a jövőt. Nagyobb képességre tesz szert és érintkezésbe léphet a többi szellemmel, akár ezen, akár más világon. Gyakran mondod: „Furesát álmodtam, rettenetes álmom volt, de csupa lehetetlenség.“ Pedig tévedsz, mert álmod gyakran olyan helyeknek és dolgoknak az emléke, amelyeket csakugyan láttál vagy

látni fogsz életedben, vagy egy más pillanatban. Mivel a test érzéketlen akkor, igyekeznek a szellem széttépni láncait, amennyiben a múltban vagy a jövőben tapogatózódik.“

„Szegény emberek, mily kevésbé ismeritek az életnek legközönségesebb jelenségeit! Nagy tudósoknak hiszitek magatokat és zavarba hoznak a legközönségesebb dolgok. Képtelenek vagytok feleletet adni arra, amit minden gyermek kérdez: mit csinálunk, amikor alszunk? mik az álmok?“

„Az alvás részben szabaddá teszi a lelket a testétől. Mikor az ember alszik, rövid időre olyan állapotban van, amely állandó a halála után. Azoknak a szellemeknek, akik a földi halál után hamar elváltak testüktől, földi életük ideje értelmes alvás. Az ilyenek alvás idején felkeresik más magasabb szellem társaságát; utaznak, beszélgetnek és tanulnak velük, sőt dolgoznak is olyan munkákon, amelyeket teljesen készen találnak haláluk alkalmával. Ebből megint csak azt tanulhatnátok, hogy nincs miért félnetek a haláltól, mert hiszen mindennap meghaltok, amint egyik szent mondá:“

„Ennyit a magasabb szellemekről. Az emberek nagy többségének szellemei azonban, kiknek hosszabb ideig kell holtuk után abban a zavart és bizonytalan állapotban megmaradniok, melyről beszéltem nektek, vagy a földnél alantasabb világokon járnak földi alvásuk idején, ahová régi szeretet vonzza őket, vagy éppen még annál is alsóbbrendű örömök keresésére indulnak, mint amilyenekben itt telik kedvük. Azok sokkal tisztátalanabb, nemtelenebb és ártalmasabb tanokból merítenek ott, mint amilyeneket közöttetek hirdetnek. Ami pedig a földön rokonszenvet támaszt, az nem más, mint az a tény, hogy mikor az emberek felébrednek, bensőleg közelebb érzik magukat azokhoz, akkikkel az imént nyolc-kilenc órát boldogságban vagy örömben töltötték el. A legyőzhetetlen ellenszenvet is onnan magyarázhatjuk meg, hogy az emberek szívük mélyében érzik, hogy azok az emberek, egészen más lelki ismeretűek, mint amint ők megismerik azokat anélkül,

hogy szemükkel őket valaha látták volna. Ugyanebből magyarázható meg az a közöny is, melynek alapján nem óhajt az ember újabb barátokat szerezni, ha tudja, hogy vannak mások, akik szeretik és becézik. Szóval az alvásnak sokkal nagyobb befolyása van életetekre, mint gondoljátok.

„A testet öltött szellemek az alvás hatása útján mindig érintkezhetnek a szellemek világával és a magasabb szellemek épen ezért minden nagyobb idegenkedés nélkül vállalkoznak arra, hogy közöttek testet öltsenek. Isten úgy akarta, hogy amíg a bűnnel való érintkezésük tart, legyen alkalmuk a jó forrásából is új erőt gyűjteni; nehogy megtántorodjanak, akik másokat tanítani jöttek a földre. Az alvás nekik az az ajtó, mely őket égi barátaikhoz vezet s amit Isten épen erre a célra nyitott meg nekik. Munka után ez az ő üdülésük, mialatt a nagy, végleges megszabadulást várják, mely visszavezérli őket igazi rendeltetésükhöz.“

„Az álom az emléke annak, amit szellemetek alvás közben látott. Gondoljátok meg azonban, hogy nem mindenkor álmodtok; mert nem mindig emlékeztek arra, amit láttatok, vagy legalább nem mindenre. Amit ti álomnak mondtok, az néha nem az, amit elszabadult lelketekkel láttatok, hanem csupán annak a zavarnak az emléke, amely vele jár a földtől való eltávolodás tokkal és a szellemvilágba való belépésekkel. Ehhez járul még éber állapotbeli cselekedeteiteknek és annak az emléke, ami legjobban eltölt benneteket. Hogyan magyarázhatnátok meg különben azt, hogy tudósok és egyszerű emberek egyaránt ostobaságokat álmodhatnak. A gonosz szellemek is felhasználják az álmokat arra, hogy megfélemlítsék a gyenge és kishitű lelkeket.“

„Azonkívül nemsokára látni fogjátok az álmoknak más nemét is kifejlődni. Olyan régi az, mint amit már ismertek, csak hogy ti nem tudjátok. Johanna álma, Jákob és a zsidó próféták álma, meg néhány indiai jósé, mind olyan álom, amely a testétől teljesen elszabadult léleknek magával hozott emléke; vagyis

annak a második életnek az emléke, melyről épen ez órában beszéltem nektek.“

„Igyekeztek emlékezetetekben megmaradt álmaitok között jól megkülönböztetni egymástól az álmoknak e két nemét; különben ellenmondásokba keveredtek és annyira megtévedhettek, hogy káros hatása lesz annak hitetekre.“

Az álmot a lélek felszabadulása idézi elő, mely a tevékeny, összekapcsolt élet kicsatolásával függetlenebb lett. Innen származik az a bizonyos korlátlan szellemi látás (tisztánlátás), mely legtávolabb eső térségekre, sőt néha más világokra is kihat, amelyeket soha sem láttunk. Ugyaninnen ered a látónak az az emlékezete is, mellyel feltárja a jelen életünkben végbement eseményeket, vagy az elmúlt életünkből valókat. Az ismeretlen világokon történeteknek sajátos képeibe belekeverednek a jelen világéi és ebből lesz az a furcsa, zavaros egyveleg, amelynek látszólag sem értelme, sem összefüggése nincsen.

Az álmok összefüggéstelenségét azokból a hézagokból is magyarázhatjuk, melyek úgy támadnak, hogy nem mindenre emlékezünk, amit álmunkban láttunk. Olyan hézagos volna az elbeszélés is, ha véletlenül kihagynók néhány mondatát, vagy mondatainak egy-egy részét. Az összefüzdött maradványoknak semmiféle értelmes jelentésük sem volna.

399. Miért nem emlékezünk mindig álmainkra?

„Az általam alvásnak nevezett állapot csupán a testnek a pihenése, mert a szellem mindig tevékenykedik. Akkor a szellem részben visszanyeri szabadságát és érintkezik azokkal, akiket szeret, akár ezen, akár más világokon. A test azonban sulyos és durva anyag lévén, nehezen tartja meg a szellem által szerzett benyomásokat; mert a szellem nem a testi szervek útján szerezte meg azokat.“

400. Hogyan vélekedjünk az álmoknak tulajdonított jelentőségekről?

„Nem igazak az álmok olyan értelemben, mint a jövőmondók állítják; mert ostobaság azt hinni, hogy ez vagy az az álom ezt vagy azt jelent. Igazak azon-

ban olyan értelemben, hogy valódi képeket nyújtanak a szellemnek; de azoknak a valódi képeknek gyakran semmi közük sincs mindahhoz, ami a testi életben történik. Gyakran az álomképek régi emlékek, amint már mondtuk. Végül pedig a jövőnek előre való megérzése is lehet az álom, ha Isten megengedi, vagy pedig meglátja benne a szellem azt, ami épen abban a pillanatban oly térségben történik, ahova ő áthelyezkedett. Nincs-e elég példátok arra, hogy álmában valakinek megjelenik a gyermeke vagy a barátja és megmondja, hogy mi történik vele? Mi egyebek ezek a jelenségek, mint az illető személyek lelkei vagy szellemei, kik érintkezésbe léptek a tiéekkel? Nem annak a bizonyítéka-e ez, hogy a képzeletnek semmi köze sincs ehhez, ha azután bizonyossá válik, hogy csakugyan megtörtént, amit álmotokban láttatok; kivált ha ébrenlétben általában rá sem gondoltatok?”

401. Honnan van az, hogy néha valami előérzetnek beillő dolgot álmodunk, de nem történik meg?

„Ha a testnek nem is, de a szellemnek megtörténhetett. Jobban mondva: a szellem meglátja, amit óhajt, mert elmegy felkeresni. Nem szabad feledni, hogy alvás közben a lélek többé-kevésbé az anyag hatása alatt áll és ebből kifolyólag soha sem válik meg teljesen földi fogalmaitól. Ebből az következik, hogy amivel ébrenlétünkben el voltunk foglalva, az úgy tüntetheti fel előttünk az álomunkban látottakat, mintha azt láttuk volna, amit óhajtottunk, vagy amitől féltünk. Ez már csakugyan a képzelet hatásának nevezhető. Ha az ember nagyon el van telve valamely gondolattal, akkor mindent ahhoz fűz, amit lát.“

402. Nem tisztán a képzelet munkája az, ha álomunkban élő személyeket látunk, akiket jól ismerünk s azok álomunkban olyast cselekesznek, amire egyáltalában nem is gondolnak?

„Amire egyáltalában nem gondolnak? Mit tudsz te arról? Az ő szellemük épen úgy ellátogathat hozzád, mint a tied hozzájuk; és te sem tudod mindig, hogy más mit gondol! Azonkívül gyakran tetszéstek szerint hoz-

zátok azt kapcsolatba ismerős személyekkel, ami más életekben történt vagy történik.“

403. Szükséges-e mélyen aludnunk, hogy felszabadulhasson a szellemünk?

„Nem. A szellem akkor kapja vissza szabadságát, amikor az érzékek tehetetlenek, és felszabadulás céljából minden pillanatnyi szünetet felhasznál, amit a test nyújt neki. Amint hanyatlik az életerő, kibontakozik a szellem és minél gyengébb a test, annál szabadabb a szellem.“

Igy történik meg gyakran, hogy a félálom vagy az érzékeknek egyszerű megmerevülése is ugyanolyan képeket mutat nekünk, mint az álom.

404. Honnan van az, hogy néha úgy tetszik nekünk, mintha önmagunkban határozottan kimondott szókat hallanánk, amelyek semmi összefüggésben sincsenek azzal, ami bennünket foglalkoztat?

„Igen, hallotok néha egész mondatokat is, főképen, ha az érzékek már kezdenek tétlenkedni. Néha gyenge visszhangja ez annak a szellemnek, aki beszélni óhajt veletek.“

405. Gyakran megtörténik, hogy mikor még félálomban sem vagyunk, esukott szemmel egész határozott képeket és olyan alakokat látunk, melyeknek a legapróbb részleteit is észre tudjuk venni. Látomás (vizió) ez vagy a képzelet műve?

„A test tehetlenné válván, a szellem láncait szójeltépni törekszik, áthelyezkedik és lát. Ha az alvás teljes volna, akkor álomnak nevezhetnők azt.“

406. Honnan származnak azok a gondolatok, amelyek bennünk néha alvás közben vagy félálomban támadnak és nagyon jóknak látszanak, de minden erőlködés mellett sem maradnak meg emlékezetünkben?

„Azok a szellem felszabadulásának a következményei, mert a szellem így sokkal többre képes, mint lekötött állapotban. Gyakran más szellem jó tanácsai is lehetnek az ilyes gondolatok.“

Mire valók ezek a gondolatok, ha ugyanis elfelejtjük és semmi hasznukat sem vehetjük?

„Néha inkább a szellemvilágba tartoznak az ilyen gondolatok, mint a tettekbe. Legtöbbször emlékezik rájuk a szellem, habár el is felejtí a test, és a szükséges pillanatban ismét visszatérnek azok sugalmazás alakjában.“

407. Ismeri-e a testetöltött szellem halálának az idejét, mikor az anyagtól elszabadulva, mint szellem munkálkodik?

„Gyakran megérzi előre, néha pedig egész határozott tudomása van róla. Innmen származik benső érzete éber állapotában és innen van az is, hogy némely ember a legnagyobb pontossággal előre meglátja a halálát.“

408. Kifáradhat-e a test azáltal, hogy a szellem a pihenés ideje alatt, vagyis alvás közben munkálkodik?

„Igen, elfáradhat, mert a szellem úgy függ össze az alvó testtel, mint a léggömb a póznával, melyhez kötötték. Amint a léggömb rándulásai megrendítik a póznát, úgy a szellem munkája is visszahat a testre és fáradságot okozhat neki.“

A szellemek ellátogatása az élőkhöz.

409. Helyes-e az a felfogásunk, hogy a lélek alvásunk idejére eső függetlenségének tényéből azt következtethetjük, hogy egyidejűleg kettős életet élünk, a külső összeköttetésekkel járó testit és a rejtett (okkult) összeköttetésekben alapuló lelki életet?

„Mikor a lélek független, akkor a testi élet átengedi a tért a léleknek; de helyesen mondja két külön életnek nem nevezhetjük ezt. Inkább egy és ugyanannak az életnek két oldala vagy változata az, mert az ember nem folytat kettős életet.“

410. Ellátogathat-e egymáshoz két ismerős egyén alvás ideje alatt?

„Igen, megteheti; sőt találkozhatnak és beszélhet is egymással; olyanok is, akik azt gondolják, hogy nem ismerik egymást. Lehet akárhány barátod valamely más országban anélkül, hogy tudnád. Gyakran megtörténik, hogy alvás alatt az ember szelleme fel-

keresi barátait, rokonait és ismerőseit, akik hasznára lehetnek neki; ti magatok is csaknem minden éjjel megteszitek ezt.“

411. Mi lehet a haszna az ilyen éjjeli látogatásnak, amelyre nem emlékezünk?

„Rendesen megvan az ilyen találkozásoknak a nyoma bennünk benső érzés alakjában, mikor felébredünk; és innen származik némely hirtelen gondolatunk, melyet nem tudunk megmagyarázni, mert alvás közben folytatott társalgásból merítettük.“

412. Saját akaratával idézheti-e elő az ember az ilyen szellemi látogatásokat? Lehet-e p. o. eredménye annak, ha az ember elalvás előtt azt gondolja el magában: ez éjjel szellemalakban találkozni akarok ezzel vagy azzal az emberrel, hogy beszélhessek vele s ezt vagy azt mondom majd neki?

„Ilyenkor az történik, hogy amikor az ember elalszik, szelleme fölébred és gyakran igen távol áll attól, hogy véghezvigye, amit az ember elhatározott; mert az anyagtól elszabadult állapotában a szellem nagyon kevésbé érdeklődik emberi élete iránt. Ez már elég magas szellemekre nézve áll. A többiek egészen másképp töltik el szellemi életüket; vagy szenvedélyeiknek engedik át magukat, vagy tétlenek maradnak. Megtörténhet tehát, hogy a szellem az ember által elgondolt módon felkeresi azokat, akiket látni óhajt; de az, hogy éber állapotban akarta, nem elég arra, hogy azt meg is tegye.“

413. Találkozhatnak-e így több testetöltött szellem egymással és képezhet-e gyülekezetet?

„Kétségtelenül. A régi és az új baráti kötelékek gyakran különböző szellemeket hoznak össze ilyenképen, akik boldogok, hogy együtt lehetnek.“

A régi szó alatt oly baráti kötelékeket kell érteni, amelyek más, korábbi életekben fűződtek. Ébredésünk alkalmával oly gondolatokat vagy fogalmakat hozunk magunkkal, melyeket az ilyen társalgásokból merítettünk, de mi nem ismerjük a forrását e fogalmaknak.

414. Ha valaki holtnak hinné barátját, de az nem halt volna meg, találkozhatnék-e a holtnak hitt szel-

lemállapotban és megtudhatná-e azt, hogy él? Lehetne-e ilyen esetben benső érzése így szerzett tudomásáról?

„Mint szellem természetesen megláthatja barátját és megtudhatja sorsát. Az esetben pedig, ha nem kell neki megpróbáltatásként holtak tudnia barátját: meg fogja érezni, hogy él, amint azt is megérezheti, hogy meghalt.“

A rejtett (okkult) gondolatátvitel.

415. Honnan van az, hogy több helyen egyszerre merül fel ugyanaz az ötlet vagy gondolat, pl. valamely feltalálás?

„Mondottuk már, hogy alvás idején tárgyalnak egymással a szellemek. Mikor a test fölébred, a szellem emlékszik arra, amit tanult; és az ember azt hiszi, hogy ő találta ki. Így történhetik meg, hogy többen lehetnek egyszerre a feltalálói ugyanannak a dolognak. Mikor azt mondjátok, hogy most ez vagy az az eszme van a levegőben, sokkal helyesebb képletet használtok, mint gondoljátok. Mindenki hozzájárul a terjesztéséhez anélkül, hogy tudná magáról.“

Szellemünk gyakran tudunk nélkül maga közli más szellemekkel, mivel volt legjobban elfoglalva éber állapotában.

416. Szabad-e a szellemeknek akkor is közlekedniük egymással, mikor a testük teljesen ébren van?

„A szellem nem úgy van a testbe zárva, mint valami dobozba. Kisugárzik onnan köröskörül mindenfelé és azért éber állapotban is közelekedhetik más szellemekkel, noha sokkal nehezebben teheti ilyenkor.“

417. Hogyan van az, hogy két teljesen ébren levő embernek gyakran ugyanegy pillanatban ugyanaz a gondolata támad?

„Ilyenkor két rokonszenves szellem van együtt, aki egymással értekezve, kölcsönösen tudja egymás gondolatát még akkor is, mikor ébren van.“

Az egymással találkozó szellemek gondolat útján beszélnek egymással úgy, hogy látják és megértik egymást minden külső jel vagy beszéd nélkül. Mondhatnak, hogy szellemnyelven beszélnek egymással.

Az álomkórság (letargia), a merevgörcs (katalepszia) és a tetszhalottak.

418. Szemükkel látnak-e és fülükkel hallanak-e az álomkórságban levő emberek és a merevgörcsben levők is, akik rendszeresen hallanak és látnak mindent, ami körülöttük történik, csak nem bírnak életjelt adni magukról?

„Nem, a szellemükkel látnak és hallanak. A szellem felismeri önmagát, de nem érttettheti meg magát.“

Miért nem képes magát megérttetni?

„A test állapota akadályozza meg abban. A szerveknek ez a különös állapota bizonyítéka annak, hogy az emberben a testen kívül más is van; mert a test nem működik ilyenkor, a szellem pedig tevékeny.“

419. Lehet-e a szellemnek az álomkórság állapotában teljesen megválnia a testtől, úgy hogy a test egészen halottnak látszik, és visszatérhet-e ismét belé a szellem?

„Az álomkórságban a test nem halott, mivel némiképpen működik még. Az életképesség megvan benne, de leköttött állapotban, mint a bábban, tehát nem pusztult el. A szellem pedig mindaddig a testhez van kötve, amíg csak él a test. Mihelyt az összetartó köteléket széjjeltépi a halál és a szervek feloszlása, akkor teljesen elvált a szellem a testtől és abba többé vissza nem tér. Amikor a halottnak tekintett ember ismét életre kél, akkor még nem halt meg teljesen.“

420. Lehet-e alkalmas időben való gondozás által megerősíteni a bomladozó életszalagot és így életrekelteni oly lényt, aki e segítség nélkül teljesen meghalt volna?

„Lehet, kétség nélkül, és akad is erre bizonyítékok naponként. Ilyen esetekben gyakran hathatós eszköz a delejesség, mert megadja a halni készülő testnek a hiányzó életfluidot, mely nélkül szervei nem voltak képesek működni.“

Az álomkórság és a merevgörcs ugyanegy elven alapszik, ami abból áll, hogy a test még eddig meg nem fejtett fizikai oknál fogva hirtelen érzéketlenné és mozdulatlanává válik. A különbség a kettő között abban rejlik, hogy az álomkórság (letargia) állapotában általa-

nossá válik a testen az életerő kikapcsolása, ami teljesen halottnak tünteti fel a testet; míg a merevgörcs helyi lehet, azaz, hogy a testnek csak kisebb vagy nagyobb részére terjed ki olyanképen, hogy az értelem szabadon nyilvánulhat és így nem lehet ezt az állapotot a halállal összetéveszteni. Az álomkórság mindig természetes uton támad, de a merevgörcs néha hirtelen keletkezik, sőt mesterségesen is előidézhetjük s el is hárihatjuk delejzés által.

Az alvajárás (szomnambulizmus).

421. Van valami összefüggése az alvajárásnak (a szomnambulizmusnak) az álmokkal? Mikép magyarázhatjuk meg azt?

„Függetlenebb állapota ez a léleknek, mint amilyenben az álom hatása alatt van. Olyan megfigyeléseket tesz ilyenkor, amilyenekre nem képes rendes álmodása idején, ami nem más, mint tökéletlen alvajárás.“

„Az alvajárás¹ alatt a szellem teljesen szabadon rendelkezik önmagával, mert anyagi érzékei némileg katalapsziában (merevségben) lévén, semmiféle külső benyomást nem vesznek át. Főképen alvásközben nyilvánul az ilyen állapot, mely a szellemnek az a pillanata, amidőn ideiglenesen elhagyhatja testét. Ilyenkor ugyanis testét teljesen átadta annak a nyugalomnak, ami alól az anyagot felmenteni nem lehet. Amikor az alvajárás tetteiben nyilvánul, ez azt jelenti, hogy a szellem egyik-másik dologgal erősen el lévén foglalva, vállalkozik olyan cselekedetekre, melyek a testének felhasználását igénylik. Amikor pedig ezt teszi a szellem, olyanképen bánik el a testével, mint ti az asztallal, vagy bármely más tárggyal a fizikai jelenségek előidézésekor. Hasonlít ez az eljárás ahhoz a munkához is, melyet a kezetekkel végeztek, amikor az írásbeli szel-

¹ Dr. Grünhut Adolf „Tanulmányok a spiritizmus köréből“ című könyvében (kapható az „Égi Világosság“ kiadóhivatalában, Budapest, II., Keleti Károly-utca 4. I. 4.) a szomnambulizmust alvalátásnak nevezi, ami jobban felel meg a szomnambulizmus állapotának.

lemközleményeket kapjátok. Azok az álmaink, amelyekre emlékezünk, akkor szövődnek, mikor már ébredni kezdenek a szerveink, t. i. az emlékezésünk szervei. Ezek akkor tökéletlenül fogadják be a külső dolgok vagy okok által hozzájuk juttatott benyomásokat, és úgy közlik az akkor már nyugalomába visszahelyezkedett szellemmel, mely ebben az állapotában csak zavaros, vagy gyakran összefüggés nélkül való érzeteket szerez a közlött benyomások alapján. Az ilyen érzetek sem valószínűséget sem foglalnak magukban, annyira telve vannak akár a jelen, akár az elmúlt életből származó homályos emlékekkel. Könnyű tehát megértenetek, miért nem emlékeznek az alvajárók egyáltalában semmire sem, amit tettek; és miért nincs semmi értelmű leggyakrabban annak az álmodotoknak, amire emlékeztek. Azért mondom csupán leggyakrabban, mert néha az is megtörténik, hogy az emlékezetekben megmaradt álmotok régebbi élethez eseményeire való pontos emlékezésből származik, vagy néha a jövőtöket látjátok meg homályosan benne.“

422. Van valami köze az ugynevezett delejes alvajárásnak a természetes alvajáráshoz?

„Egy és ugyanaz ez a kettő, csak hogy ezt mesterségesen idézik elő.“

423. Milyen természete van a delejes fluidnak nevezett ható erőnek?

„Éltető fluid és állati villamosság, mind a kettő az egyetemes fluid módosulása.“

424. Mi okozza az alvajárók tisztánlátását?

„Mondtuk már, hogy a lélek lát ilyenkor.“

425. Hogyan láthat keresztül a tömör testen az alvajáró?

„Csak durva szerveitek ismernek tömör testeket. Nem mondtuk-e már, hogy a szellem számára nem akadály az anyag, mert szabadon keresztülhatol rajta. Gyakran mondja nektek valamelyik szellem, hogy a homlokával, a térdével stb.-vel lát; mert ti, akik teljesen az anyagban éltek, nem vagytok képesek megérteni, hogy ő szervek segítségével nélkül is láthat. Kiván-ságtok olyképen hat reá, hogy maga is elhiszi, hogy

szüksége van szervekre; holott ha nem zaklatnátok efélékkel, tudná, hogy egész testének minden részével lát, vagy jobban mondva, testen kívül lát.“

426. Miért nem lát az alvajáró (szomnambula) mindent, vagy miért nem téved gyakran, holott a lelke, vagyis szelleme a tisztánlátó?

„Először is nem adták meg a tökéletlen szellemeknek, hogy mindent lássanak és ismerjenek. Jól tudod, hogy ők részben az okozói még tévedéseiteknek és előítéleteiteknek is. Továbbá, mikor még az anyaghoz vannak kötve, nem rendelkeznek minden szellemi képességükkel. Isten komoly és hasznos célból adta az embernek az alvajárás képességét, nem pedig azért, hogy olyat tudasson vele, amit még nem kell tudnia. Ez az oka annak, hogy nem mindent képesek megmondani az alvajárók.“

427. Micsoda forrásból erednek a szomnambula veleszületett fogalmai, és hogyan beszélhet egész helyesen oly dolgokról, amelyeket éber állapotában nem tud, sőt olyanokról is, melyek felülmúlják értelmi képességét?

„Van rá eset, hogy az alvajáró sokkal többet tud, mint gondolnád, csak hogy szunnyadoznak az ismeretei, mivel a teste nagyon is tökéletlen, hogy azon keresztül emlékezhetnék reájok. Elvégre is mi ő? Épen olyan anyagban testet öltött szellem, mint mi vagyunk, kinek ilyen állapotban kell hivatását betöltenie. Mikor tehát tisztánlátó állapotba jut, mintegy felébred álomkórságos állapotából. Nagyon sokszor mondtuk már, hogy többször élünk testben mindnyájan. Ez az egymást követő változás az oka annak, hogy a szomnambula anyagilag elveszitheti előző életében szerzett ismereteit. Mikor az ugynevezett krízis beáll, ismét emlékezik, de nem mindig tökéletesen. Tud, de megmondani nem képes, hogy honnan tudja, amit tud, sem hogy miképpen bírja azokat az ismereteket. Mihelyt elmúlt a krízis, megszűnik minden emlékezés és visszatér ismét a homályba.“

A tapasztalás bizonyítja, hogy a szomnambulák átveszik más szellemek közleményeit is. Azok megmondják nekik, hogy mit mondjanak és kiegészítik hiányai-

kat. Ezt főképp orvosi rendeléseiknél tapasztaljuk. Meglátják a betegséget és más szellem mondja meg a szükséges gyógyszert. Néha egészen nyilvánvaló ez a kettős működés, amit a következő kijelentésekből értünk meg: azt mondják, hogy mondjam, vagy: nem engedik meg, hogy ilyet mondjak. Az utóbbi esetben mindig veszedelmes dolog kieroszakolnunk a megtagadott felvilágosítást, mert ilyenkor alkalmat adunk arra, hogy könnyelmű szellemek beleavatkozzanak, akik megfontolás nélkül fecsegnek mindenről, nem törődve azzal, hogy igazat mondanak-e vagy sem.

428. Mire magyarázzuk azt, hogy némely szomnambula távolba lát?

„Nem helyezkedik-e át a lélek a térben alvás közben? Ugyanezt teszi a lélek az alvajárás állapotában is.“

429. Mitől függ az alvajáró tisztánlátásának fejlettsége, a test szervezetétől-e, vagy a testet öltött szellem magas fejlettségétől?

„Mind a kettőtől. Vannak olyan testi állapotok, melyekből kifolyólag a szellem hol könnyen, hol valamivel nehezebben szabaduhat el az anyagtól.“

430. Ugyanolyan képességekkel rendelkezik-e az alvajáró, mint a halál által szabaddá vált szellem?

„Csak bizonyos határig olyanokkal, mert számba kell vennünk, hogy reá hat az anyag, amellyel még kapcsolatban van.“

431. Láthatja az alvajáró a többi szellemeket?

„A legtöbb szomnambula nagyon jól látja a szellemeket, ami attól függ, hogy milyen foku a tisztánlátása. Néha azonban nem veszi mindjárt figyelembe és testi lényeknek véli. Főképpen olyanokkal történik meg ez, akik semmit sem tudak a spiritizmusról. Ezek még nem ismerik a szellemek lényegét, tehát nagy a meglepetésük és azt hiszik, hogy élőlényeket látnak.“

Ugyanilyen hatás alatt állanak a halál pillanatában azok, akik még élőknek hiszik magukat. Ugy látják, mintha semmi sem változott volna meg körülöttük, és mintha a szellemek teste a mienkhez hasonló volna, sőt a saját testük látszatát is valóságos anyagtestnek vélik.

432. Honnan lát a távolba látó szomnambula, a testétől kiindulva, vagy onnan, ahol a lelke van?

„Mire való ez a kérdés, mikor nem a test lát, hanem a lélek?”

433. Hogyan érezheti a szomnambula a testével, hogy hideg vagy meleg van ott, ahol a lelke van; holott a lelke helyezkedett át más térbe, nem a teste, és a lelke néha nagyon is messze jár a testétől?

„A lélek nem teljesen távolodott, azaz vált el a testtől, mert az összekötő szalaggal még mindig összeköttetésben van vele. Ez a szalag adja át a lélek érzéseit a testnek. Mikor két ember a villamosság útján beszél egymással egyik városból a másikba, akkor a villamosság az összekötő kapocs gondolataink között. Ugy beszélnek tehát, mintha egymás mellett volnának.”

434. Van-e befolyása a szomnambula szellemére halála után annak, hogy miképp használta ezt a képességét?

„Nagy befolyása van, mint mindennek, amiről számot kell adnunk Istennek, hogy jóra vagy rosszra használtuk-e?”

Az elragadtatás (eksztázis).

435. Mi a különbség az ekasztázis és a szomnambulizmus között?

„Az ekasztázis vagy elragadtatás tisztultabb alvajárás (szomnambulizmus). Az elragadtatott lelke még függetlenebb, mint az alvajáróé.”

436. Valóban a felsőbb világokba hatol-e az elragadtatott szelleme?

„Igen, látja a felsőbb világokat és átérzi az ott lakók boldogságát; azért is vágyik ott maradni. Van azonban olyan világok, melyekhez a még nem eléggé tisztult szellemek hozzá sem férhetnek.”

437. Őszintén beszél-e az elragadtatott szelleme, amikor azt mondja, hogy szeretne megválni a földtől? Nem marasztalja-e önfentartási ösztöne?

„A szellem tisztultságától függ. Ha jobbnak látja jövőndő helyzetét a mostaninál, akkor megkísérli eltépni a köteléket, mely őt a földhöz erősíti.”

438. Véglegesen elhagyhatná-e testét az elragadtatott lelke, ha magára hagyják őt?

„Igen, meghalhatna. Épen ezért kell őt visszaterelnünk, minden olyással hatva rá, ami a földhöz köti. Meg kell érttetnünk vele, hogy ha felbontaná békóit, akkor épen ezért nem maradhatna ott, ahol most azt hiszi, hogy boldog lehetne.”

439. Az elragadtatott azt állítja, hogy olyan dolgokat lát, amelyek nyilván csak vallási, vagy földi előítélet termékei lehetnek. Néha csupán földi hiedelmek és előítéletekkel terhelt képzelet munkájának eredménye az, amire az elragadtatott azt mondja, hogy látja. Eszerint nem minden valóság-e, amit lát?

„Neki valóság, amit lát. Mivel azonban szelleme mindig földi fogalmak hatása alatt áll, a maga módja szerint láthatja. Jobban mondva, a saját előítéleteinek megfelelő nyelven beszélhet, vagy azoknak a gondolatoknak megfelelőleg, amelyekben ringatózott; vagy pedig, hogy jobban megértsétek, fogalmaitokhoz mérve adhat hírt arról, amit lát. Főképpen ilyen irányban tévedhet.”

440. Mennyire bizhatunk az elragadtatott nyilatkozataiban?

„Nagyon gyakran tévedhet az elragadtatott, kivált, ha oly dolgoknak akar a mélyére hatolni, amelyeknek elrejtve kell maradniuk az emberek előtt. Ilyenkor ugyanis saját fogalmait engedi felülkerekedni, vagy épen megtévesztő szellemek játékvá lesz, akik lelkesezését arra használják fel, hogy elvakítsák őt.”

441. Mire következtethetünk az alvajárás (szomnambulizmus) és az elragadtatás (ekasztázis) jelenségeiből? Nem a jövő életbe való beavattatás bizonyos nemének lehet-e azt tekintetnünk?

„Helyesebben mondva, a mult és a jövő életbe pillant be általa az ember, melyet így homályosan lát. Csak tanulmányozza tovább e jelenségeket és nem egy olyan rejtélyt fog megoldani, amit semmiféle okoskodás fel nem deríthetett volna.”

442. Összeegyeztethetők-e a szomnambulizmus és az ekasztázis jelenségei a materializmussal?

„Aki e kettőt hittel és előítélet nélkül tanulmányozza, az sem materialista, sem istentagadó nem lehet.“

A második látás.

443. Megegyezik az álommal és az alvajárással az a jelenség, amit második látásnak neveznek?

„Mind a három egy és ugyanaz. A második látásnak nevezett jelenségnél is szabaddá lett a szellem, noha a test akkor nem alszik. A második látás is a lélek látása.“

444. Állandó-e a második látás?

„A látás képessége állandó, de a gyakorlata nem. A tieteknél kevésbé anyagi világokon lakó szellemek könnyebben válnak szabadokká és közlekednek másokkal puszta gondolat útján anélkül, hogy a beszéd ki volna zárva. A második látás a legtöbbször állandó képessége. Rendes állapotuk hasonlít tisztánlátó szomambuláitok állapotához. Innen van az is, hogy ők sokkal könnyebben közlekednek veletek, mint oly szellemek, akik durvább testben élnek.“

445. Váratlanul fejlődik ki a második látás, vagy annak akarata alapján, akiben megvan ez a képesség?

„Leggyakrabban váratlanul, de sokszor az akaratnak is nagy része van benne. Vedd példa gyanánt az ugynevezett jövendőmondókat, akik közül némelyiknek megvan a második látása. Azt fogod tapasztalni, hogy ezek akaratuk segítségével érvényesítik második látásukat és amit te vízióknak hívsz.“

446. Lehet-e a második látást gyakorlás által fejleszteni?

„Lehet. A munka mindig haladást idéz elő és a fátyol, mely oly sok dolgot elfed, átlátszóbbá válik.“
Függ-e ez a képesség a testi szervezettől?

„Bizonyára a szervezetnek van része benne, mert vannak olyan szervezetek, melyek vonakodnak tőle.“

447. Honnan van az, hogy némely családban átöröklődni látszik a második látás?

„A szervezet hasonlósága az oka ennek, ami ép

úgy örökölhető, mint más külső tulajdoság; azonkívül bizonyos neme a képzésnek, amely által fejlesztik azt a tehetséget, amelyet szintén átvehet egyik a másiktól.“

448. Igaz-e, hogy bizonyos körülmények kifejezik a második látást?

„Kifejleszthetik azt betegség, vagy valamely veszély közeledése és valamely nagy megrázkódtatás. Néha a test olyan különös állapotban van, melyből kifolyólag a szellem képes olyast látni, amit testi szemekkel nem láthattok.“

A válság és szükség időszaka, a kedély erős megrázkódtatása, a nagy fölindulások és végül mindazok az okok, amelyek az erkölcsi érzést túlságosan ingerlik, kifejezik néha a második látást. Ugy látszik, hogy a Gondviselés veszély alkalmával néha megadja nekünk a módot, hogy elhárithassuk a bajt. Minden szekta és minden üldözött párt számtalan ilyen példát mutat fel.

449. Van-e a második látással bíróknak mindig tudomásuk erről a képességükről?

„Nem mindig. Ők ezt egész természetes dolognak tartják és sokan azt hiszik, mindenki ugyanolyan képességű volna, mint ők, ha megfigyelné önmagát.“

450. A második látás egy nemének tarthatjuk-e némely embernek azt az éleselméjűségét, melynél fogva mindent sokkal helyesebben ítél meg másoknál, holott semmi különöst sem látunk rajta?

„Ez mindig annak a jele, hogy az illetőnek lelke szabadabban sugárzik ki és ennél fogva helyesebben ítélhet, mintha ezt anyagba szorítva tenné.“

Az ilyen képességeknek ebből kifolyólag lehetséges-e némely esetben előre tudni valamit?

„Lehetséges, sőt meg is érezhetnek valamit előre; mert sok fokozata van ennek a képességnek és valakinek a tehetsége minden fokozatra kiterjedhet, vagy csupán néhányra szorítkozhatik.“

Az alvajárási, elragadtatási (eksztázis) és a második látás elméleti összefoglalása.

451. A természetes alvajárási (szomambulizmus) je-

lenségei váratlanul mutatkoznak és minden ismeretes külső októl függetlenek. Némely különleges szervezeti egyénben azonban ez a képesség mesterségesen kifejleszhető.

A delejesnek nevezett alvajárás állapota semmi másban sem különbözik a természetestől, mint hogy azt elő kellett idézni, míg ez utóbbi magától támad.

A természetes alvajárás olyan ismeretes tény, amelyet csodálatos jelenségei dacára sem mer senki sem kétségbevonni. Micsoda különössége vagy esztelensége lehetne tehát a delejes alvajárásnak csupán azért, hogy azt mint sok egyebet elő kell idézni? Azt mondják, hogy szélhámosok zsákmányolták ki azt; ami pedig csak egy-egyel több ok volna arra, hogy ne hagyjuk meg azoknak a kezében. Jóval kisebb hitele lesz a szélhámoságnak a nagy tömeg előtt, mihelyt egyszer a tudomány felhasználja a delejes alvajárást. Mivel pedig egyelőre a természetes és a mesterséges alvajárás is tényleges állapot s mivel tények ellen semmiféle okoskodás sem hasznát: mind a kettő némelyek rosszakarata ellenére is érvényesül, még a tudomány terén is, ahova pedig nem a főajtón, hanem csak számtalan apró résen át hatolhat be. Mihelyt egészen betelepült, akkor okvetlenül el kell majd ismerni ott is a honosságát. A spiritizmus számára az alvajárás (szomnambulizmus) nemcsak lélektanai jelenség. A lélektanba belevilágító sugár az számára, mert általa meg lehet ismerni a lelket, mely e jelenségben leplezetlenül mutatkozik be. A tisztánlátás pedig épen a lelket jellemző jelenség, mely a közönséges látás szerveinek használata nélkül megy végbe. Akik ezt kétségbevonják, azok arra hivatkoznak, hogy az alvajáró nem lát mindenkor és nem a kísérletező kívánságára lát, mint ahogyan a szemünkkel láthatunk. Csodálkozunk-e azon, hogy különböző eszközökkel különböző hatást idézünk elő? Józan dolog-e ugyanazt az eredményt követelni, mikor már nincs meg a hozzávaló eszköz? A léleknek épen úgy megvannak a maga sajátosságai, mint a szemnek is a magáéi; így tehát egyiket is, a másikat is önmagából, nem pedig egymáshoz hasonlólvá kell megítélnünk.

A delejes és a természetes alvajárók tisztánlátásának egy és ugyanaz az oka. A lélek tulajdonsága ez, vagyis olyan elválaszthatatlan képessége a bennünk levő test nélkül való lény minden részének, mely képesség csak a lélek számára vont határokat ismeri és semmi más korlát sem áll utjában. Az alvalátó mindenhová ellát, ahová csak a lelke áthelyezkedni képes, legyen bármilyen nagy a távolság.

Az alvajáró, mikor távolba lát, nem onnan lát, ahol a teste van, honnan mintegy messzelátón át nézne. Maga előtt lát mindent, mintha ő is ott volna, ahol a látottak vannak, mert a lelke valóban ott is van. Ezért olyan erőtlén és látszólag érzéketlen a teste mialatt lát, mindaddig, míg csak lelke vissza nem helyezkedik a testébe. A léleknek és a testnek egymástól e csupán részben történő elválása oly rendkívüli állapot, mely hosszabb vagy rövidebb ideig eltarthat, de nem tarthat szüntelenül. Innen van az, hogy bizonyos idő múlva elfárad a test, kivált ha a lélek valamely fárasztó munkára vállalkozott.

Mivel a léleknek vagy szellemnek látása határtalan és meghatározott székhelyhez sincs kötve: könnyen magyarázható, hogy az alvajáró nem nevezhet meg külön szervet, mellyel a látási benyomásokat átveszi. Lát, mert lát, anélkül, hogy tudná, mi oknál fogva és mihelydon lát; mert szellemállapotban látásának nincs külön fészke. Ha a testére hivatkozik az alvajáró, úgy tetszik neki, mintha látóképessége azokban a központokban székelné, amelyekben legerősebb az életműködés. Ilyen központ főképen az agy, a gyomor tájéka vagy az a szerv, amely számára a szellem és a test között fennálló összeköttetés legszorosabb pontja. Az alvajáró tisztánlátása nem határtalan. Még a teljesen szabaddá vált szellemnek ebbeli képessége is az elért tökéletesség fokozata szerint van korlátozva. Még inkább korlátolt tehát a szellem látása, mikor még annak az anyagnak hatása alatt áll, melyhez még némiképp hozzá van kötve. Innen van az, hogy a tisztánlátás nem általános képesség és nem is ment a tévedésektől. Minél inkább eltérjük az alvajárást természetes céljától és minél in-

kább akarjuk általa kíváncsiságunkat kielégíteni, vagy óhajtunk vele kísérletezni, annál kevésbé számíthatunk arra, hogy ment lesz a tévedésektől.

Az olyan szabad állapotban, amilyenben az alvajáró szelleme van, sokkal könnyebb a szellemnek más testetöltött vagy nem testetöltött szellemmel értekeznie. A szellemek burkolatát képező fluidoknak egymással való érintkezése eszközli ezt, mert a fluidok akképp továbbítják a gondolatokat, mint a villamos sodrony. Az alvajárónak nincs szüksége arra, hogy valaki a gondolatát szavakba foglalt beszéddel fejezze ki, mert megéri és kitalálja a gondolatokat. Ez teszi őt annyira érzékeny és fogékonyá annak az erkölcsi légkörnek a befolyásai iránt, melyben van. Ugyanez a képessége okozza azt is, hogy nagyon káros a tehetsége fejlődésére, ha nagy hallgató közönség gyülekezik körülé, főképp, ha a jelenlevők kíváncsiak és többé-kevésbé rosszakarutak. Hyenkor az alvajáró képessége ugyszólván önmagába vonul vissza és csupán bizalmas és rokonszenves környezetben érvényesül egészen szabadon. A rosszakaratu vagy ellenszenves emberek jelenléte oly kellemetlen hatással van az alvajáróra, mint a mimózára a kézzel való érintés.

Az alvajáró egyszerre látja saját szellemét és a testét. Ugyszólván két külön lény ez előtte, mely az ő kettős szellemi és testi létét képviseli és mégis eggyé válik a kettőt összetartó kötelékek által. Nem mindenkor veszi azonban számba az alvajáró ezt az állapotát, mert cbből a kettős létéből kifolyólag gyakran úgy beszél saját magáról, mint valami idegen személyről. Hol testi lénye beszél szellemi lényével, hol meg a szellemi lénye a testivel.

A szellem ismerete és tapasztalata valamennyi testi élete alatt gyarapodik. Részben elfelejti, ha nagyon durva anyagban ölt testet, de szellemállapotában megint emlékszik mindenre, amit már tudott. Innen van az, hogy némely alvajáró magasabb ismeretet árul el, mint amilyenl jelenlegi életében bir, és amely műveltségi fokát és látszólagos értelmi képességét is felülmulja. Eszerint az alvajáró ébrenlétében tapasztalt értelmi és ismereti fogyatékoságaiból nem szabad arra követke-

tetnünk, amit tisztán látó állapotában közölhet és ismerethet velünk. A körülményeknek és kitizött célnak megfelelőleg, a velünk közölt ismereteit saját tapasztalatából, vagy a jelenlevő tárgyakon átlátó képességéből, vagy pedig azokból a tanácsokból meritheti, melyeket más szellemek adnak neki. Mivel azonban saját szelleme magasabb vagy alacsonyabb fokozatu lehet, állításai is helyesek vagy kevésbé helyesek lehetnek.

Ugy a természetes, mint a delejes alvajárás jelenségeiben a Gondviselés megcáfollhatatlan bizonyítékot ad nekünk arra nézve, hogy van lélek és hogy a lélek független, s egyuttal a lélek szabadvá válásának nagy-szerű látványában részesít bennünket. Így nyitja fel számunkra sorsunk könyvét. Mikor az alvajáró elmondja, hogy mi történik a távolban, valóban látja, amit elmond. Nem testi szemével látja azonban, hanem önmagát is ott látja az esemény színhelyén és érzi, hogy áthelyezkedett oda. Valami belőle tehát ott van, ahol végbemegy az, amit lát. Mivel pedig nem a teste az a valami, ami ott van: okvetlen a lelkének, vagyis a szellemének kell ott lennie. Mig az ember az elvont és nehezen érthető metafizika (az érzék fölé eső dolgok tana) utvesztőiben tévelyeg, hogy megkeresse erkölcsi létünk okait: addig Isten napoként a legegyszerűbb és legnyilvánvalóbb eszközöket tárja a szeme elé és adja a keze ügyébe, hogy a kísérleti lélektant tanulmányozhassa.

Az elragadtatás (eksztázis) olyan állapot, amelyben a léleknek a testtől való függetlensége a legészrevehetőbben és némi tekintetben a legkézzelfoghatóbban nyilvánul meg.

Alvás alatt és az alvajáró állapot idején a lélek földi világokon bolyong. Az elragadtatás állapotában ismeretlen világokba hatol be, olyanokba, ahol éterikus szellemek honolnak. Ezekkel beszédbe elegyedik anélkül, hogy átléphetne egy bizonyos határt, amelyen túlhatolnia csakis úgy lehetne, ha végkép elszakítaná magát a testétől, lerombolván az összetartó köteléket. Ebben az állapotban a lelket előtte egészen új, ragyogó fény környezi, a földön nem ismert összhang büvöli őt

el és valami meghatározhatlan jó érzés járja át. Ilyenkör a mennyei boldogságnak előérzete örömmel tölti el őt és mondhatjuk, hogy fél lábbal az örökkévalóság küszöbére lépett.

Az elragadtatás állapotában a test csaknem teljesen elerőtlenedik. Ugyiszólván csakis szervi élet van még meg benne és úgy tetszik, hogy lelkét testével már csupán olyan gyenge fonál tartja össze, mikép csekély erejébe kerülne egy elválnia tőle, hogy többé vissza se térhessen bele. Eltűnnek ilyenkor minden földi gondolatok, hogy az a tisztult érzelem léphessen előtérbe, mely voltaképen a lényege anyagatlan lényünknek. E magas átszellemülés alatt az elragadtatott teljesen úgy veszi számba az emberi életet, mint egy pillanatnyi megállapodást. A földi élet örömei és bajai, durva élvezetei és nyomorúságai nem egyebek számára, mint jelentéktelen uti események, melyeknek végeélját örvendve látja.

Az elragadtatottakra nézve is ugyanaz áll, mint az alvajárókra nézve, hogy t. i. többé vagy kevésbé tökéletes lehet a látásuk tisztasága és a saját szellemük is aszerint képes jól vagy kevésbé jól felismerni és megérteni a látottakat, amilyen fokozatu. Néha több náluk az izgatottság, mint a tisztánlátás, helyesebben: izgatottságuk akadályozza a tisztánlátást; és ezért van az, hogy kijelentéseik valóságos keverékét képezik az igazságnak és a tévedésnek, a magas és a balga vagy épen nevetséges dolgoknak. Az alacsony szellemek gyakran felhasználják ezt az izgatottságot, mely mindig gyengeséget idéz elő, ha nem lehet leküzdeni, hogy az elragadtatásban levőt hatalmukba kerítsék és annak a látszatát keltik fel benne, ami megerősíti földi fogalmaiban és előítéleteiben. Ez veszedelmes szirt, de nem minden szirt ilyen. Rajtunk áll, hogy tárgyilagosan bíráljuk és értelmünkkel mérlegeljük kijelentéseiket.

A lélek felszabadulása néha az ember éber állapotában is mutatkozik és ekkor az ugynevezett „második látás“ következik be. Az ilyen képességgel megáldottak érzékeik határán túl látnak, hallanak és éreznek. Elláthatnak minden távolságba, ahová csak elhatolhat a lé-

lek. Ugyiszólván valami délibábszerű tükröződés segítségével a közönséges látáson keresztül látnak.

Amely pillanatban a második látás jelensége mutatkozik, a látó testi állapota észrevehetően megváltozik. Valami bizonytalanság van a szemében. Néz, de nem lát. Egész arckifejezése felindulást árul el. Megállapították, hogy a látó szervek ilyen állapotban nem működnek, mert a látomány nem szűnik meg akkor sem, ha a szeme le van csukva.

Akinek megvan ez a képessége, az azt olyan természetesnek tartja, mint a közönséges látást. Lényének olyan tulajdonsága a második látás, aminek semmi kivételességet sem tulajdonít. A látó többnyire elfelejti, amit így futólag láthatott, mert emléke mind homályosabbá válik, míg végre elűnik, mint valami álom.

A második látás képessége változó. Lehet olyan, hogy csupán zavaros benyomásokat szerez, de lehet fokozatosan tökéletesebb is egészen addig a fokig, hogy tisztán és helyesen látja egy a távol eső, mint a közel fekvő dolgokat. E képesség kezdetleges állapota némely embernek tapintatot, éleslátást, biztos fellépést kölcsönöz, amit helyes erkölcsi látásnak lehetne nevezni. Midőn már fejlettebb ez a képesség, akkor előérzések támadnak és mikor még fejlettebb, akkor a megtörtént események és az épen történendők meglátására is képesít.

A természetes és mesterséges alvajárás és az elragadtatás, valamint a második látás is csupán egy és ugyanannak az oknak a módzatai és változatai. Ép úgy megvannak a természetben ezek a jelenségek, mint megvan benne az álom. Épen ezért meg is voltak minden időben. A történelem azt tanítja, hogy az emberek nemcsak ismerték, hanem fel is használták ezeket a képességeket a legrégebbi idők óta. Sok oly dolognak a magyarázatát adják meg ezek, amit az előítélet természet fölött állónak tartott.